

Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine
National Security and Defense Council of Ukraine
Odessa State University of Internal Affairs
Odessa Military Academy
National Academy of the Security Service of Ukraine
Odessa National Maritime University
National University of Water and Environmental Engineering
Institute of Criminal Law and Applied Criminology (Chisinau)
Siedlce University of Natural Sciences and Humanities
Gdansk University of Physical Education and Sport
Center for Ukrainian and European Scientific Cooperation

International scientific conference

**MARITIME SECURITY
OF THE BALTIC-BLACK SEA REGION:
CHALLENGES AND THREATS**

December 23, 2021

Volume 1

2021

International scientific conference «Maritime security of the Baltic-Black sea region: challenges and threats» : conference proceedings, December 23, 2021, Vol. 1. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 428 pages.

ORGANISING COMMITTEE

Foreign members of the Organizational Committee:

Kanels Juris – PhD in polit., Rector of the Transport and Telecommunication Institute (the Republic of Latvia);

Buzhor Valerii Heorhiiiovych – Doctor of Law, Professor, Rector of the Institute of Criminal Law and Applied Criminology, President of the Independent Criminological Association of the Republic of Moldova (the Republic of Moldova);

Stanislaw Topolewski – Phd hab., retired Colonel, Prof., Siedlce University of Natural Sciences and Humanities, Director of the Institute of Security Studies (the Republic of Poland);

Skalski Dariusz – Dr. hab. Prof., Gdansk University of Physical Education and Sport (the Republic of Poland);

Vareikis Vyantas – Doctor of Humanities, Professor, Leading Research Fellow, Institute of Baltic Region History and Archaeology, Klaipėda University (the Republic of Lithuania);

Petryk Artem – PhD in History, Senior Research Fellow, Institute of Baltic Region History and Archaeology of Klaipėda University (Republic of Lithuania).

Ukrainian members of the Organizational Committee:

Kuznichenko Serhii Oleksandrovych – Doctor of Law, Professor, Honored Worker of Science and Technology of Ukraine, Corresponding Member of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, Rector of Odessa State University of Internal Affairs;

Prokofieva-Yanchylenko Dariia Mykhailivna – Doctor of Law, Honored Lawyer of Ukraine, Head of the Interdepartmental Research Center for Organized Crime at the National Security and Defense Council of Ukraine;

Kurovska Iona Anatoliivna – PhD in Law, Senior Research Associate, Director of the Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine;

Rudenko Serhii Vasylovych – Doctor of Engineering, Professor, Rector of Odessa National Maritime University;

Kliat Yurii Oleksandrovych – PhD in Engineering, Colonel, Deputy Head of Odessa Military Academy;

Cherniak Andrii Mykolaiovych – Doctor of Law, Professor, Colonel, Rector of the National Academy of the Security Service of Ukraine;

Grygus Ihor Mykhailiovych – Doctor of Medical Sciences, Professor, Director the Educational and Scientific Institute of Health Care of the National University of Water and Environmental Engineering;

Vikhliaiev Mykhailo Yuriiiovych – Doctor of Law, Professor, Director of the Center for Ukrainian and European Scientific Cooperation.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.
The reference is mandatory in case of republishing or citation.

CONTENTS

WELCOME REMARKS

Сергій ГРИНЕВЕЦЬКИЙ	14

THE STATUS OF INTERREGIONAL AND NATIONAL STRATEGIES FOR MARITIME SECURITY

Впровадження національної стратегії морської безпеки в контексті реалізації цілей сталого розвитку в Україні

Махначова Н. М.	16

Стратегія морської безпеки в Україні

Пехник А. В.	18

Деякі особливості національних стратегій морської безпеки

Сизоненко А. С.	21

Покращення інформаційної логістики та підвищення загального рівня інформатизації портової діяльності

Степаненко В. О.	24

Станції біологічного очищення стічних вод міста Одеси як джерела забруднення морського середовища

Тучковенко Ю. С., Сапко О. Ю.	28

The impact of maritime threats in the Middle East on Baltic – Black Sea region’s security

Cheban O. Ya.	32

Деякі аспекти надання адміністративних послуг у сфері морського транспорту

Шатрава С. О., Джафарова О. В.	35

MARITIME SECURITY COOPERATION OF THE BALTIC-BLACK SEA STATES

Співпраця держав з метою протидії незаконній міграції на морі

Дубенко О. М.	39

Актуальні проблеми делімітації та співробітництва держав у межах виключної (морської) економічної зони України

Півторак Г. Ф.	43

Безпекова політика взаємодії Туреччини в Чорному морі

Радовецька Л. В., Гасанов Муртеза Алі	46

Регіональне та субрегіональне співробітництво як основні напрями морської політики України	
Сасенко М. І., Костюк В. Л.	50
Четверта промислова революція в Балтійсько-Чорноморському регіоні: сценарії розвитку та точки росту	
Волонцевич Д. О., Скворчевський О. Є.	54
The concept of Intermarium in processes of the development of Eastern Europe	
Tishchenko O., Morozov M.	57
MODERN MILITARY THREATS IN THE BALTIC-BLACK SEA REGION AND COUNTERMEASURES	
Сучасні військові загрози на державному кордоні у Балто-Чорноморському регіоні	
Бурбела С. В.	60
Стратегія морської безпеки України в умовах сучасних загроз в Чорноморсько-Азовському регіоні. Шляхи розвитку військово-морських спроможностей	
Неїжпапа О. Л.	63
Проведення заходів цивільного захисту як елемент забезпечення національної безпеки України	
Попович В. В., Яковчук Р. С., Ковальчук В. М.	67
Systematic approaches to combating threats at sea	
Rudenko S., Shumylo O., Kononova O., Varaboly K.	69
INTERNATIONAL AND NATIONAL STATUTORY SUPPORT OF MARITIME SECURITY	
Правове регулювання забезпечення захисту морського середовища в міжнародному та національному законодавстві України	
Балобанов О. О.	73
Міжнародні судові органи у забезпеченні морської безпеки (на прикладі справи № 2019-18 «Україна v. РФ»)	
Бойко Інна Семенівна	77
Правове регулювання боротьби з морським піратством на міжнародному рівні	
Варинський В. О.	80

Правові умови для функціонування органів державної влади Автономної Республіки Крим на перехідний період як «уряд АРК в екзилі»	
Гданов І. Р.	84
Особливості комплексного адміністративно-правового режиму морських портів України	
Калайнов Д. П.	87
Нормативно-правове регулювання безпеки мореплавства в Україні	
Калайнова О. Д.	90
Міжнародно-правові аспекти протидії транснаціональній організованій злочинності на морі	
Кубасенко А. В., Крижановська О. В.	94
Організаційно-правовий механізм забезпечення морської безпеки в Україні: реалії сьогодення	
Магновський І. Й.	98
Дефініція позовної давності у морському праві	
Маковій В. П., Медведенко Н. В.	101
Проблематика порушень норм міжнародного права при затримці українських військово-морських суден «Бердянськ», «Нікополь» та «Яни Капу» в територіальних водах України	
Менсо І. В., Купратий О. Г.	105
Окремі аспекти підготовки до служби у водній поліції Німеччини	
Мошак Г. Г.	108
Міжнародно-правове регулювання забезпечення морської безпеки	
Мудрецька Г. В.	112
Проблеми міжнародної уніфікації правил морських перевезень і розвиток законодавства України у цій сфері	
Печений О. П.	116
Кримінальна відповідальність за піратство (Ст. 446 КК України)	
Плужнік О. І.	119
Морська доктрина України як складова національної безпекової політики	
Подковенко Т. О.	123

Деякі проблеми відшкодування шкоди потерпілому від морського піратства Резніченко С. В., Резніченко Г. С.	126
Стратегія морської безпеки України: кризь призму міжнародних стандартів Рубан К. П.	129
Публічне адміністрування як складова системи безпеки мореплавства Славінська І. В., Ізбаш К. С.	133
Аналіз вітчизняного законодавства у сфері охорони морських кордонів Соловей О. М., Шевченко Н. Л.	137
Страховання судна у торговельному мореплаванні як складник морської безпеки Тарасенко Л. Б., Тарасенко В. Є.	140
Генеза правового регулювання безпеки мореплавства в Азовському морі Шурда В. І.	143
Про деякі питання нормативно-правового забезпечення морської безпеки Янчук Н. Д.	147
Проблеми дефініції «історичних вод» в міжнародному морському праві та їх вплив на морську безпеку прибережних держав Ярмак В. Х.	151
MARITIME SECURITY AND INTERNATIONAL MARITIME ORGANIZATIONS	
Переваги водного транспорту в Україні: забезпечення безпеки Бакумов О. С.	155
Визначення ступеня ризику як фактор безпеки в мореплаванні Нестеров О. Ю., Загородня Ю. В.	158
Міжнародні морські організації та морський бізнес в країнах, що розвиваються Пренько Я. О.	161

Особливості міжнародної морської організації, її основні функції і структура Соркіна Д. К.	163
Визначення значимості факторів, які впливають на розхід повітря в апаратах на стисненому повітрі під час підводного розмінування Стрілець В. М., Соловйов І. І., Шевченко Б. С., Глущенко І. О.	165
Морська безпека як фактор національної безпеки України Царюк Ю. С.	169
THE ROLE OF LAW-ENFORCEMENT AGENCIES IN ENSURING MARITIME SECURITY	
Fighting maritime crimes by the water police forces Vasylenko O. V.	173
Аналітична діяльність під час забезпечення морської безпеки органами Національної поліції України Заєць О. М., Проданець Н. М.	176
Деякі питання криміналістичної підготовки легких водолазів з метою участі в слідчих (розшукових) діях: досвід поліції США Корнієнко М. В., Афонін Д. С.	180
Територіальні підрозділи водної поліції як складова механізму забезпечення національної безпеки України Кузніченко С. О.	183
Потенційні можливості безпілотних літальних апаратів (БпЛА) в забезпеченні безпеки на морі, попередженні, виявленні, фіксації та розслідуванні кримінальних правопорушень Лісніченко Д. В.	186
Особливості адміністративно-юрисдикційної діяльності Національної поліції України на морському транспорті Луговий І. О.	189
Місце Національної поліції України серед суб'єктів забезпечення морської безпеки Медведенко С. В.	192
До питання про забезпечення безпеки морського порту України Мирза С. С.	197

Актуальні питання участі працівників Національної поліції України в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки Рудой К. М., Удренас Г. І.	200
Правове забезпечення підрозділами Національної поліції морської безпеки Теслюк І. О.	204
Окремі питання морської безпеки в умовах тимчасової окупації території України Тетерятник Г. К.	206
Місце та роль підрозділів поліції на воді у структурі Національної поліції України Хозлу І. К.	209
CURRENT STATE AND CHALLENGES OF MARITIME SECURITY OF PORTS OF THE BALTIC-BLACK SEA REGION	
Основні засади дій керівників берегових об'єктів морського транспорту в екстремальних ситуаціях Дулгер В. В.	212
Щодо питання відносно суб'єктів забезпечення безпеки морських портів в Україні Коропатов О. М.	214
Безпека організації морських контейнерних перевезень Надибська Оксана Ярославівна	218
Економічний складник забезпечення морської безпеки держав Балто-Чорноморського регіону Очеретько О. О., Маргарян А. А.	221
Екологічний моніторинг забруднень Керченської протоки Синящик В. Ф., Харламова О. В., Сажка А. Ю.	224
Актуальні завдання щодо вирішення сучасних загроз безпеки морських портів Федічев А. В., Вітек М. Ю.	228
Гібридні загрози морській безпеці Филипенко А. О.	232

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УЧАСТІ ПРАЦІВНИКІВ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНИХ
ОПЕРАЦІЯХ З ПІДТРИМАННЯ МИРУ І БЕЗПЕКИ**

Рудой Катерина Миколаївна

*доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри адміністративного права та адміністративного
процесу Одеський державний університет внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

Удренас Галина Іванівна

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри тактико-спеціальної,
вогневої та фізичної підготовки,
Одеський державний університет внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

Відповідно до наказу Міністерства внутрішніх справ України «Про організаційне забезпечення діяльності МВС України з підтримання миру і безпеки» № 1490 [7] регламентується участь працівників поліції у міжнародних операціях з підтримання миру та безпеки. Участь працівників Національної поліції України безперечно сприяє перш за все обміну досвідом та підвищує авторитет нашої держави на міжнародній арені, але наряду з позитивними факторами важливо, що даний напрям все ж таки потребує вдосконалення.

Сучасні міжнародні відносини характеризуються наявністю багатьох суперечностей і конфліктів, які створюють велику загрозу міжнародному миру і безпеці. Провідна роль у миротворчій діяльності, безсумнівно,

належить Організації Об'єднаних Націй (далі – ООН). Військові підрозділи не в змозі вирішити всі питання, пов'язані з поверненням країни, яка перебувала у стані конфлікту, до мирного життя, тому основний тягар встановлення порядку на постконфліктній території покладається на поліцейські формування цивільної поліції ООН.

Україна виступає активним контрибутором військового та поліцейського персоналу до операцій ООН з підтримання миру [1]. За загальною чисельністю миротворчих контингентів та персоналу, Україна посідає 41-е місце із 123-х країн-контрибуторів.

Участь України в міжнародних миротворчих операціях ООН дає вагомі позитивні результати, серед яких – зміцнення авторитету нашої держави, та набуття військовослужбовцями та правоохоронцями цінного професійного досвіду. Проте, процеси відбору, підготовки, забезпечення перебування в міжнародних миротворчих місіях та повернення й реадаптації працівників Національної поліції України ще не відпрацьовано повністю [1, с.48]. Серед основних стандартів визначено такі:

– *національність та вік* (Кожен поліцейський, який виявив бажання брати участь у міжнародних миротворчих операціях, повинен бути громадянином країни, яку він має представляти, і мати національний паспорт цієї країни; вік від 25 до 62, (рекомендація не старше 55 років).

– *професійний статус*. Кожен кандидат, який добровільно виявив бажання проходити службу у складі цивільної поліції ООН, повинен перебувати на службі в поліції країни, яку він має представляти.

– *психічне і фізичне здоров'я*. Констатується, що кандидати, які виявили бажання служити в цивільній поліції ООН, повинні відповідати медичним вимогам, що визначені в Інструкції з медичних питань для учасників польових місій. Невідповідність вимогам чи наявність психічних або фізичних вад не дають можливості служити у цивільній поліції ООН;

– *професійний досвід*. Зазначено, що поліцейські повинні мати не менше п'яти років стажу роботи в поліції (час навчання не враховується). У конкретних випадках в окремих місіях вимагаються більш досвідчені працівники. Це стосується посад керівного складу міжнародних миротворчих місій та посад, пов'язаних із навчанням місцевої поліції;

– *володіння мовою*. Доведено, що кожен із кандидатів повинен уміти спілкуватися офіційною мовою місії, до якої він направляється. Спілкуватися в даному випадку означає не тільки розмовляти, але й писати, читати й розуміти те, що говорять, при цьому вони повинні висловлюватися зрозумілою мовою;

– *керування транспортними засобами*. Необхідність мати дійсне посвідчення на право керування транспортними засобами (категорії «В») та мати навички практичного керування повнопривідним автомобілем типу «Джип». Перед тим, як приступити до виконання службових обов'язків,

поліцейські повинні скласти тест на керування транспортними засобами за обмежений час і в обмеженому просторі, а також в умовах міста;

– *вміння користуватися особистою зброєю*. Визначено, що поліцейські, які бажають служити в підрозділах цивільної поліції ООН, можуть отримувати особисту зброю, повинні знати правила використання та безпеки щодо поводження з нею.

Необхідною вимогою щодо професійних стандартів до кандидата, який направляється у міжнародну операцію з підтримання миру і безпеки є проходження спеціальної підготовки з медіації та відновного правосуддя. Оскільки в ході вирішення конфліктних ситуацій є важливим вміння поліцейського правильно вести переговорний процес з метою підтримання взаєморозуміння між сторонами та забезпечення публічного порядку і безпеки.

Основний набір документів на кадрову комісію МВС кандидата для направлення – це дозвіл прямих родичів, характеристики, витяг з атестаційної комісії військової частини, погодження з органами контррозвідки, довідка про несудимість, висновок військово-лікарської комісії [1, с. 5].

МВС України розглядає питання участі працівників Національної поліції у міжнародних миротворчих операціях, як одне з найважливіших завдань та пріоритетних напрямків діяльності МВС. Зокрема у 2018 році Національна поліція України та відділ Управління ООН з наркотиків та злочинності (UNODC) почала співпрацю у боротьбі з організованими злочинними угрупованнями, що діють у сфері наркозлочинності і торгівлі людьми. Також слід зазначити, що географічне положення України свідчить про важливість спільної боротьби з транснаціональною злочинністю. Відмітимо, що миротворців з України характеризують як відповідальних, маючих високий професійний рівень, мобільність і гнучкість в адаптації. [3]

Участь працівників Національної поліції України в міжнародній миротворчій діяльності – це сукупність організаційно-правових заходів, які спрямовані на охорону громадського порядку і громадської безпеки, виявлення, розслідування та попередження правопорушень на території проведення миротворчих місій. У складі Національної поліції України є багато висококваліфікованих професіоналів, які можуть працювати на одному рівні з будь-якою поліцейською організацією. Працівники МВС України, які беруть участь у міжнародному миротворчому русі, мають змогу безпосередньо спостерігати за практичною роботою поліцейських зарубіжних країн та набувати відповідного досвіду, обмінюватися думками та оволодівати практичними навичками щодо конкретних напрямів і форм діяльності правоохоронних органів зарубіжних країн. Участь працівників Національної поліції України в міжнародних миротворчих операціях сприяє налагодженню контактів з представниками поліції зарубіжних країн, вивченню систем роботи поліції, впровадження їх досвіду в подальшій діяльності.

Поряд із перерахованими вище позитивними факторами, у результаті аналізу участі працівників Національної поліції в міжнародних миротворчих операціях, виявлено й певні прогалини та недоліки, зокрема вимагає вдосконалення правові основи участі працівників поліції в міжнародних миротворчих операціях, необхідно чітко визначити статус працівників, які перебувають у довгостроковому закордонному відрядженні.

Таким чином, участь українських поліцейських в міжнародних миротворчих операціях сприяє вивченню ефективних форм і методів діяльності поліцейських організацій різних країн у боротьбі зі злочинністю, а також міжнародній та європейській інтеграції поліції і держави в цілому. Також слід зазначити, що у сучасний період загрозу міжнародному миру й безпеці становлять не тільки конфлікти міжнародного рівня, а і конфлікти державного характеру, тому зміцнення внутрішньої безпеки держави і, зокрема, правопорядку, як однієї з її найважливіших складових, може розглядатися як засіб забезпечення міжнародного миру й безпеки.

Література:

1. Рудой К.М. Адміністративно-правове забезпечення діяльності органів поліції України в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки: Монографія / Катерина Рудой. Х.: Майдан, 2019. 382 с.

2. Музычук О., Безпалова О., Рудой К. и Калениченко Л. (2020). Международный опыт обеспечения общественной безопасности и порядка полицейскими силами во время массовых мероприятий и возможности его применения в Украине. *Amazonia Investiga*, 9 (25), 493-499. <https://www.amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/1099>

3. Olha Bezpalova, Maryna Dzhafarova, Olena Volkovych, Kateryna Rudoi, Olga Minchenko Competence as a Subject of Countering and Combating Illicit Drug Trafficking. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*. – 2020. Vol. 23. Issue 4. P. 1-6. URL: <https://www.abacademies.org/articles/police-competence-as-a-subject-of-counter-acting-and-combating-illicit-drug-trafficking-9459.html>

4. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII // Відом. Верхов. Ради України. – 2015. – № 40–41.

5. Про організаційне забезпечення діяльності МВС України з підтримання миру і безпеки [Електронний ресурс] : наказ МВС України від 07.12.2003 р. № 1490. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0277-04>

6. Про участь України в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки: Закон України від 18.09.2012 р. № 5286-VI // Відом. Верхов. Ради України. – 1999. – № 22-23, ст.202.

7. Участь України у миротворчій діяльності ООН / Постійне представництво України при ООН, 2019 . URL: <http://ukraineun.org>